

Hymyilevä Apollo

Näin lauloin ma kuolleelle äidillein
ja äiti mun ymmärsi heti.
Hän painoi suukkosen otsallein
ja sylhinsä mun veti:
"Ken uskovi toteen, ken unelmaan, -
sama se, kun täysin sa uskot vaan!
Sun uskos se juuri on totuutes.
Usko poikani unehes!"

Miten mielelläin, niin mielelläin
hänen luoksensa jäänyt oisin
luo Tuonen virtojen viileäin,
mut kohtalot päätti toisin.
Vielä viimeisen kerran viittasi hän
kuin hän vain viitata tiesi.
Taas seisoin ma rannalla elämän,
mut nyt olin toinen miesi.

Nyt tulkaa te murheet ja vastukset,
niin saatte te vasten suuta!
Nyt raudasta mulla on jänteret,
nyt luuni on yhtä luuta.
Kas, Apolloa, joka hymyilee,
sitä voita ei Olympo jumalineen,
ei Tartarus, Pluto, ei Poseidon.
Hymyn voima on voittamaton.

Meri pauhaa, ukkonen jylisee,
Apollo saapuu ja hymyy.
Ja katso! Ukkonen vaikenee,
tuul' laantuu, lainehet lymyy.
Hän hymyllä maailman hallitsee,
hän laululla valtansa vallitsee,
ja laulunsa korkea, lempeä on.
Lemmen voima on voittamaton.

Kun aavehet mieltäsi ahdistaa,
niin lemmi! - ja aavehet haihtuu.
Kun murheet sun sielusi mustaks saa,
niin lemmi! - ja iloks ne vaihtuu.
Ja jos sua häpäisee vihamies,
niin lemmellä katko sen kaunan ies
ja katso, hän kasvonsa kääntää pois
kuin itse hän hävennyt ois.

Kuka taitavi lempeä vastustaa?
Ketä voita ei lemmen kieli?
Sitä kuulee taivas ja kuulee maa
ja ilma ja ihmismieli.
Kas, povet se aukovi paatuneet,
se rungot nostavi maatuneet
ja kutovi lehtihin, kukkasiin
ja uusihin unelmiin.

Ei paha ole kenkään ihminen,
vaan toinen on heikompi toista.
Paljon hyvää on rinnassa jokaisen,
vaikk' ei aina esille loista.
Kas, hymy jo puoli on hyvettä
ja itkeä ei voi ilkeä;
miss' ihmiset tuntevat tuntehin,
siellä lähell' on Jumalakin.

Oi, antaos, Herra sa auringon,
mulle armosi kultaiset kielet,
niin soittaisin laulua sovinnon,
ett' yhtehen sais eri mielet.
Ei tuomitse se, joka ymmärtää.
Mut laulukin syömiä selittää
ja ihmiset toistansa lähemmä vie.
Sen kautta käy Jumalan tie.

Oi, onnellinen, joka herättää
niitä voimia hyviä voisi!

Oi, ihmiset toistanne ymmärtäkää,
niin ette niin kovat oisi!
Miks emme me kaikki yhtyä vois?
Ja yksi jos murtuis, muut tukena ois.
Oi, ihmiset toistanne suvaitkaa!
Niin suuri, suuri on maa.

Tääll' on toki tilaa kaikillen.
On ketoja auran kääntää,
on lehtoja laulella neitojen
ja saloja sulhojen vääntää.
Kas, lempi se maailman levittää.
Oi, ihmiset toistanne lempikää
ja kohti taivasta tavoittakaa!
Niin pieni, pieni on maa.

Niin pienet, pienet on piirit maan,
mut taivas on suuri ja laaja
ja taivas on kuultava korkeuttaan
ja taivas on tähtinen, taaja.
Yks vaan on taivas, yks Jumala vaan,
on jokaisella se sielussaan,
ja taivas on rauha täytetyn yön.
Se estävi aavehet yön.

Sun mieles jos kääntyvi murheisaks
elon pitkillä pientaroilla,
niin aitaa sarka ja aitaa kaks
ja onnes sa löydät noilla.
Ja maailma kuinka se muuttuukin,
käy elosi päivään tai pilvihin,
niin yksi, yksi on varma ain:
työn onni on oikea vain.

Oi, kaikuos kantelo kautta maan,
soi soittoni kodasta kotaan,
niin mökkiin kuin linnahan kuninkaan
kaikk' kutsuen suurehen sotaan!

Oi, kaikuos kauniisti kantelein,
oi, helise hellästi sydämein,
oi, sykkiös kerrankin päivähän päin
työn onnea ylistäin!

Se talo, min portilla kilpi on:
"Tässä talossa tehdään työtä"
Se talo on pyhä ja pelvoton
ja pelkää ei se yötä.
Työs olkoon se suurta tai pientä vaan,
kun vaan se työtä on oikeaa
ja kun sitä palkan et tähden tee!
Työ riemulla palkitsee.

Se raatajan riemulla palkitsee
ja tekijän terveydellä,
työ himoja huonoja hillitsee
niin puhtaalla sydämellä.
Oi, rauhaa päätetyn päivätyön!
Hyvät enkelit suojaavat työmiehen yön
ja nuorena, vankkana nousevi hän
taas uutehen päivähän.

Oi, antaos Herra sa armas sää,
kun raatajan ilta raukee!
Hyvät enkelit kauniisti hymyilkää,
kun työmiehen hauta aukee!
Oi, nouskosi kirkasna päiväyt uus,
kun loppuvi raatajan rauhattomuus
ja päättyvi pitkä päivätyö!
Herra, valkase vaivamme yö!

On monta uskoa päällä maan
ja toinen toista kiittää,
mut laulajalla yks usko on vaan
ja hälle se saapi riittää:
Min verran meissä on lempeä,
sen verran meissä on ijaistä

ja sen verran meistä myös jällelle jää,
kun päätyvi päivä tää.

Ja yhden ma varman tiedän sen,
kun löydy ei tietä mistään:
On työtä tehtävä jokaisen.
Puu tutaan hedelmistään.
Se usko, ken sitä ei opeta,
sitä uskoa täällä ei tarvita,
se on uskoa usmien, haamujen,
ei uskoa ihmisten.

Kuka tietävi, mistä me tulemme
ja missä on matkamme määrä?
Hyvä että me sitäkin tutkimme.
Ei tutkimus ole väärä.
Mut yhden me tiedämme varmaan vaan:
Me olemme kerran nyt päällä maan
ja täällä meidän on eläminen,
miten taidamme parhaiten.

Me olemme kaikki nyt laivalla
ja kynämme suurta merta.
Me synnytetttiin vaivalla
ja vaivalla kuolemme kerta.
Mut se, mikä siinä on välillä,
se olkohon lämpöä, lempeä!
Kas, tuiskussa yhteen kun yhtyvi kaks,
käy kulkukin helpommaks.

Mut emmehän tuiskussa kuljekaän,
kun oikein me aattelemme.
Vaikk' elämme kaikki me päällä maan,
niin maassa tok' kiini emme.
Täällä' onhan niin paljon muutakin
kuin multaa, on kaunista, kultaakin,
kun oikein, oikein me etsimme vaan.
Niin kaunis, kaunis on maa.

Oi, katsokaa, miten lainehet
niin kauniisti rantoja kaulaa!
Oi, kuunnelkaa, miten lintuset
niin kauniisti lehdossa laulaa!
Oi, ootteko nähnehet illan kuun
ja kuullette kuisketta metsän puun,
min ylitse valkeat hattarat
suvitaivaalla vaeltavat?

Tai ootteko koskaan te painaneet
pään kesäistä nurmea vastaan,
kun heinäsirot on helisseet
ja raikunut laulu rastaan?
Sinikellot tokko ne keinuivat,
lepinkäiset tokko ne leijuivat,
ja tuoksuiko kukkaset tuhannet? -
Sitä tuoksua unhotat et.

Ja ootteko mennehet milloinkaan
te aamulla järven rantaan,
kun aurinko nousut on aalloistaan
ja paistanut valkosantaan?
Vesi välkkyikö tyynenä heijastuin,
sumun keskeltä nousiko seijastuin
sadun saaret, niemet ne terheniset? -
Sitä utua unhotat et.

Oi, ootteko silloin te tunteneet
maan luonnossa maailman Luojan?
Oi, ootteko silloin te löytäneet
yön aaveilta armahan suojan?
Ja ootteko silloin te itkeneet
ja hyviä olleet ja hymyilleet,
oi, ootteko silloin te lempinehet? -
Sitä lempeä unhotat et.

Oi, ootteko silloin te lempineet
sitä tyttöä tummatukkaa

ja ootteko silloin te rakastaneet
joka puuta ja joka kukkaa?
Ja oliko veli joka ihminen?
Ilo loistiko silmistä jokaisen?
Ja oliko kaikilla kasvoillaan:
Niin kaunis, kaunis on maa.

Ken yhtä ihmistä rakastaa,
se kaikkia rakastaapi.
Ken kerran voi itsensä unhoittaa,
se unten onnen saapi.
Ken kerran itse on onnellinen,
se tahtois onnehen jokaisen
ja antaa ja antaa ja antaa vaan
oman onnensa aarteistaan.

Mitä siitä jos hän sua lemmi ei,
sa jolle lempesi annoit!
Hän antoihan sulle elämän
ja kuvaa sa kaunista kannoit.
Ja vaikka hän vaatisi elämäs taas,
niin kulkeos riemulla kuolemaas
ja julista virsillä Jumalaa,
kun kaunis niin oli maa.

Oi, kiitos sa Luojani armollinen
joka hetkestä, jonka ma elin,
kun annoit sa ruumihin tervehen
ja syömen mi sykähteli,
kun annoit sa tervettä kättä kaks,
kaks silmää sieluni ikkunaks,
ja hengen herkän ja avoimen
joka tuutia tuulosen.

Sua kiitän mä Luojani armollinen,
kun annoit sa kodin hyvän,
soit äidin niin hellän ja herttaisen
ja taaton niin tarmoa syvän,

kun annoit sa myös pari ystävää
ja ne hyvää, en pyydä ma enempää,
ja annoit sa armahan isäinmaan,
jota kyntää ja rakastaa.

Ja kiitospa vihdoin viimeinen,
kun laulun lahjan sa annoit,
kun riemut ja murheet lapsosen
näin sävelten siivillä kannoit,
sen sulta, sulta ma yksin sain
ja sulle siitä mä vastaan vain
ja leiviskästäni tilin teen,
miten käytin mä kanteleen.

Soi, helise kulkijan kannel vain!
Halo aaltoja laulajan haaksi!
Käy purjehin täysin ja pullistuvain,
jätä välkkyvä jälki taaksi!
Ja vaikka mun nuorena laineet vei,
niin eipä se hukkahan vaipunut, ei,
joka upposi laulujen laineisiin
ja lempensä unelmiin.

Se soutavi seljässä delfiinein
ja sen lempeä lainehet laulaa
ja kanssa Vellamon impyein
se aikojen aalloilla kaulaa.
Oi, viritä virtesi, nuori mies!
Voi, pian se riittyvi rinnan lies
ja vanhuus jo sauvoilla hoippuen saa.
Anna kanteles kajahtaa!

Eino Leino 1898

Hymyilevä Apollo on viimeinen osa kolmiosaisesta runoelmasta Hymni.

Leino julkaisi sen teoksessa Sata ja yksi laulua (kansikuva >).

Osa runosta tunnetaan nimellä Aurinkolaulu.

Se on Oskar Merikannon säveltämä.

"Oi, kiitos sa Luojani armollinen joka hetkestä, jonka ma elin..." löytyy Youtubesta useiden ryhmien esittämänä.

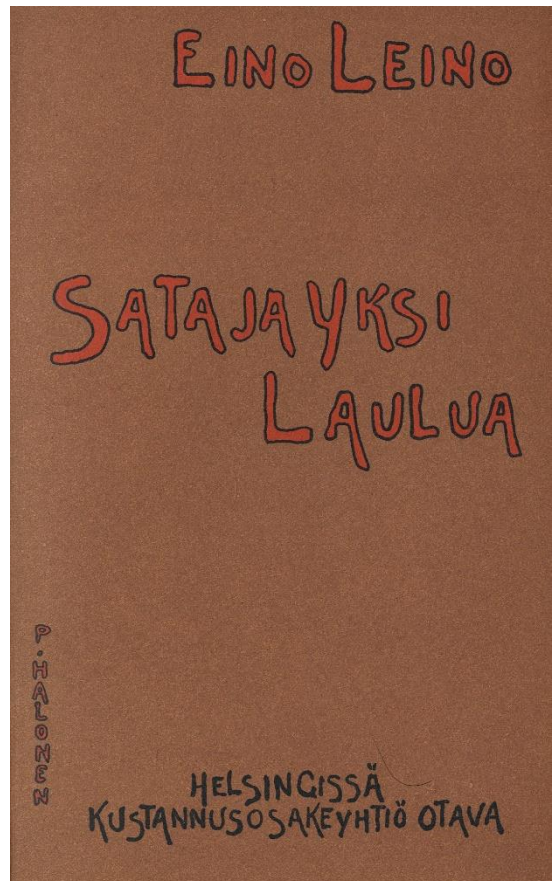
Hymyilevä Apollo -runo kertoo rakkaudesta ja keskinäisestä ymmärryksestä.

Siitä on poimittu palasia mm. hääonnitteluihin:

"Kas, tuiskussa yhteen kun yhtyvi kaks, käy kulkukin helpommaks."

Vuodesta 1948 alkaen Yleisradio on esittänyt runosta otteita uudenvuodenaattona ennen Helsingin tuomiokirkon kellon keskiyön lyöntejä.

Siitä on luettu aina samat kansalliseen yksimielisyyteen kehottavat säkeistöt.

Apollo on kreikkalaiseen ja roomalaiseen mytologiaan kuuluva musiikin, taiteen, runouden ja valon jumala, jonka tunnistaa antiikin taiteessa alastomasta vartalosta, pitkistä hiuksista, laakeriseppeleestä ja lyyrasta.